

Sententien, by den Hove van Hollant gearresteert jegens Johan van Messen, gewesene eerste klerck van den heere raedt pensionaris van Hollandt ende West-Vrieslandt, ende Dirck van Ruyven, gewoont hebbende alhier inden Hage

<https://hdl.handle.net/1874/255094>

Hs 6 F 30 ¹⁷/₂

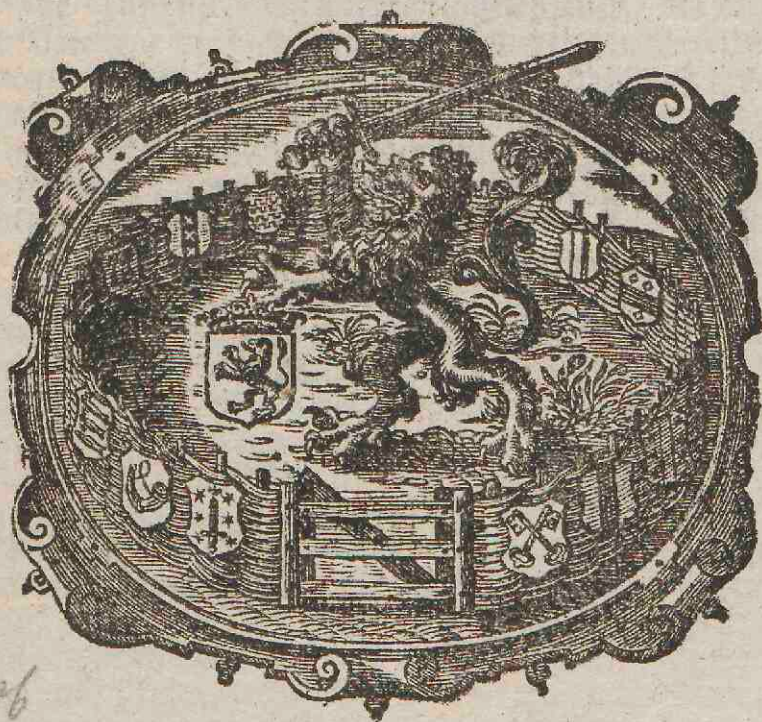
Ms. 6. F. 30¹⁷

4426
je
SENTENTIEN,

903
By den Hove van Hollandt

gearresteert/jegens Johan van Messen, gewesene Eerste Klerck
van den Heere Raedt Pensionaris van Hollandt ende West-
Vriesslandt; Ende Dirck van Ruyven, gewoon
hebbende alhier inden Hage.

Ghepronuncieert den seven - en - twintichsten October
Anno 1655.

KB 7686
IN 'sGRAVEN-HAGE,

By de Weduwe, ende Erfgenamen van wylen Hillebrandt Iacobsz
van Wouw, Ordinaris Druckers vande Ed. Groot Mogende
Heeren Staten van Hollandt ende West-Vriesslandt.

Anno 1655. Met Privilegie.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
500 5TH AVENUE NEW YORK 17, N.Y.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
500 5TH AVENUE NEW YORK 17, N.Y.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
500 5TH AVENUE NEW YORK 17, N.Y.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
500 5TH AVENUE NEW YORK 17, N.Y.

Alsoo Iohan van Messen, gebooren
alhier inden Hage / Eerste Rierck banden
Heere Raedt Pensionaris van Hollandt
ende West-Vrieslandt / jegenwoozdich ge-
vangen op de Vooz-poozte van desen Hobe/
Den selven Hobe bupten ppne ende banden
van psere bekent heeft / dat al hoe wel hy ge-
vangen Jaerlijcx tractement van Hollandt
is ghenietende / ende in het Collegie vande
Heeren Gecommitteerde Raden vande Ed:

Groot Mo: Heeren Staten van Hollandt hem is asgenomen den
Eedt van getrouwichheit ende secretesse / ende hy dien volgende access
heeft gehad tot alle soo secreete als publijcke Resolutien / ende an-
dere Acten / ofte geschziften van Staet / midtsgaders oock tot alle
Minuten van Vrieven byden gemelten Heere Raedt Pensionaris /
volgens syne Instructie aen anderen gheschzeven / als mede tot de
originele Vrieven / die wederomme hy anderen aenden selven Heere
Raedt Pensionaris / geduprende den tijdt vande voozsz syne functie
gheschzeven zijn / sulcx dat op hem alle vertroutwen wierde ghestelt /
oock soo vezre dat hy gebangen onder hem heeft gehad / ende den sel-
ven mede toe vertroutwt zijn geweest honderden / ofte menichten van
Blancos / daer onder geschzeven stont / Uwen dienstwilligen dienaer,
ofte uwer Ex^{cie}. ootmoedigen dienaer, met den datum van dien in mar-
gine / mitsgaders onderteyckeninge vande naem vande voozsz Heere
Raedt Pensionaris / sonder dat hy nochtang de selve bupten ozdze
ofte kennisse soude ghebult ofte gecommunicceert hebben / als aende
Leeden van Hollandt / ofte andere confidante vanden / aende welke
d' selve gemeenlijck wierden geaddresseert: Hy gebangen dies niet
tegenstaende / upt een misnoegen / 't welck hy tegens den selven Heere
Raedt Pensionaris / sonder reden hadde opgenomen / nu ontrent over
de twee Jaren geleden / aen Dirck van Ruyven, mede gebangē alhier /
gecommuniceert / ende bekent ghemaecht heeft alkerley secreete Reso-
lutien vande regeeringe ende andere Acten / ende geschziften / soo den
Staet als den vooznoemden Heere Raedt Pensionaris ampts halve
concernerende / sonder nochtang daer van opt eenige recompense te
hebben genoten / niet tegenstaende hem 't selve byden vooznoemden
van Ruyven wel soude wesen gepresenteert / ende aengeboden. Dat
hy ghevangen dien volgende aenden selven van Ruyven oock heeft

gecommuniceert den inhoudt van verscheyde Brieven vande meer-
 genoemde Heere Raedt Pensionaris / aende Heeren van Beber-
 ningh ende Nieupoort / Ambassadeurs in Engelandt gheschreven/
 noch somwylen aenden selven heeft vertoont de Minuten der selver.
 Dat hy gebangen op verscheyden malen / soo wanneer de Vergade-
 ringe vande Ed: Groot Mo: Heeren Staten van Hollandt ende
 West-Indiëlandt ghescheyden was / aenden selven van Ruyven heeft
 open geleydt ende vertoont alle Resolutien / die hy de handt vanden
 selven Heere Raedt Pensionaris / ofte wel hy hem ghevangen / ghe-
 schreven waren / ten eynde hy soude mogen sien / watter gheduprende
 d'selve Vergaderinge al gepasseert was / rakende den Heere Prince
 van Orangien / ofte die op den selven / ofte op de bewuste seclustie ee-
 nige reflexie hadden; ende specialijcken die waren concernerende des
 selfs Heere Princens geallieerde: als namentlick den Coninck van
 Schotlandt / den Heere Cheurvoest van Brandenburg / den Heere
 Hertoch van Gloucester; als mede het Tresorierschap Generael van
 de Vereenichde Nederlanden / ende dat hy den voornoemden van
 Ruyven alles heeft laten uyttrecken / selfs oock in syne absentie. Dat
 hy gebangen sedert eenigen tijdt vernomen hebbende / dat den vooz-
 noemden van Ruyven de voorsz gecommuniceerde Resolutien te veel
 dibulgeerde / ende daer mede zijn profijt dede / de voorsz correspon-
 dentie heeft beginnen af te snyden / ende wat van consideratie was / selfs
 gecommuniceert heeft aen seekere hooge stants Persoon / byten de
 Provintie van Hollandt. Dat hy aenden gemelten hooge stants Per-
 soon / hy Missive sijn misnoegen daer over ghetoot / ende des selfs
 faueur ende intercessie in seekere saecke implorerende / inde selve
 Missive geschreven heeft / dat hy dooz het benefitie aldaer vermelt /
 verplicht soude blyven met hasard van lijf ende goet / jae met perij-
 kel vande ruine van syne gantsche familie / t selve faueur t allen ty-
 den met noch te doene diensten danckbaerlijck te sullen erkennen.
 Dat tusschen hem ghevangen / ende den voornoemden van Ruyven ee-
 nige voozslagen ghedaen zijn / om Meester te werden van secker
 Koffer ten huyse vande boven gemelte Heere Raedt Pensionaris /
 daer inne onder anderen was opgesloten seekere secrete Missive by
 de Heeren van Beberningh ende Nieupoort / op den 15. Aprilis des
 voorsz Jaers 1654. aen opgemelte Ed: Groot Mo: Heeren Sta-
 ten van Hollandt ende West-Indiëlandt geschreven. Dat hy ghe-
 vangen met indignatie van sich heeft ghegeven uyt de voozgeroerde
 Missive

Missive vanden 15. April voozsz (die hy oock verklaert dat inde
 Vergaderinge vande ghemelte haere Ed: Groot Mo: is voorgele-
 sen) te sullen blycken/ datter noch eenige resterende Articulen wa-
 ren/daer pets achter mochte schuylen; Ja dat selfs den meergemelte
 Heere Raedt Pensionaris / hy Missive daer ober de voornoemde
 Heeren van Beverningh ende Nieuwoort van onvoorsichticheyde
 soude hebben ghetaxeert/ met byvoeginge/ dat eenige Leeden vande
 Hoogh-gemelte haere Ed: Groot Mo: Vergaderinge/ daer upt om-
 bzagie nemende/souden hebben geoordeelt/dat daer pets/ als boven/
 achter schuylen moeste / daer nochtans de selve Missive na gesien/
 ende hem gebangen vooz gehouden zijnde / bevonden is/ niet ter we-
 relt te contineren/ waer dooz eenige soodanige suspicie soude kunnen
 werden veroorzaeckt. Dat op den lesten Mey 1654. ten huyse/ende
 ten oberstaen van hem gebangen/ hy den voozsz van Ruyven is ghe-
 concipieert/ ende met syne communicatie geschreven seeckere Missi-
 ve aen wipen den Heere Pensionaris van Haerlem / inhoudende dat
 op den 25. vande selve Maendt/ ofte op den tweeden Pinxterdach/
 de Heeren Gecommitteerde Raden op het Hups te Swieten te gast
 gheweest zijnde/ nevens den Heere Raedt Pensionaris / albaer een
 scherpe aenteyckeninge soude geconcheert zyn / raeckende het meer-
 genoemde werck van Seclufie / omme tegens die van Haerlem ter
 Vergaderinge van Hollandt ingezacht te werden / ende op dat de
 Gebeduteerdens vande selve Stadt daer tegens geprepareert moch-
 ten komen / in allen schijn/ als of het selve inder daedt op den voozsz
 Hups was voorgeballen. Bekennende nochtans hy ghevangen/
 'tselbe alleen in diez voegen met den voozsz van Ruyven upt p2asump-
 tie te hebben ghediscoureert / ende dat den voozsz Brief naer vooz-
 gaende lecture hy hem gheapprobeert / ende dooz syne dienstmaecht
 bestelt is geweest. Dat inde voozsz Missive eenige Leeden vande
 Regeeringe alhier in Hollandt ghenoeemt werden ondanchbare ende
 verbaesterde/die hare onchzistelijcke/verdoemelijcke/ongehoorde/ende
 hy alle Coningen ende Potentaten veroordeelde passien / ende sucht-
 regeringen dagelijcx met eene dangerouse executie exerceren. Datter
 in tegenwoordicheyt van hem gebangen in 't gros soo nu soo dan ee-
 nige discoursen zyn voorgeballen / om den meergenoemde Heere
 Raedt Pensionaris om te brengen/ dat men den selven in syne Roets
 wel soude konnen doot schieten / sonder daer van nochtans opt pe-
 aende Regeeringe ofte Justitie / ofte oock aenden ghemelten Heere
 Raedt

Raedt Pensionaris te hebben bekend gemaect. Alle 't welcke wesende saecken van quade consequentie / die in een Landt van Justitie niet en behooren getolereert / maer anderen ten exemple ghestrafte te werden. SOO IST, dat 't boozsz Hoff met rijpe deliberatie van Raede deurgesien ende overgelwogen hebbende / alle 't geene ter materie dienende is / Doende recht inden name ende van wegen de Ho: Overichept / ende Graeffelickheyt van Hollandt / Zeelandt / ende Vrieslandt / den booznoemden ghevangen verklart heeft / ende verklaert hem midts desen / meynedich / eerloos / ende infaem. Wandt hem boozsz ten eeuwigen dage uptten Landen van Hollandt / Zeelandt / Vrieslandt / ende Utrecht / te rupmen den Haegh ende Haegh-Ambacht binnen vier ende twintich upren / ende d'andere Landen binnen drie dagen daer naer / sonder daer langer inne te bliben / ofte immermeer weder te komen / op peyne van aen den Ipse ghestrafte te werden. Condemneert hem inde kosten syner gebanckenisse / mitsgaders inde mysen van Justitie / tot taxatie ende moderatie banden boozsz Hove. Ghedaen inden Hage / byde Heeren ende Meesters Johan Dedel President / Hugo Block, Frederick van Dorp, Heere van Maesdam / Diederick Sicxti, Gualther de Raedt, Aelbrecht Nierop, Willem Goes, Jacob vander Graeff, Pieter Ockerssen, ende Adriaen van Aelmonde, Raedtsupden van Hollandt / ende ghepronunchieert den 27. Octobris 1655. In kennisse van my /

Adr: Pots.

THE HISTORY OF THE

REIGN OF

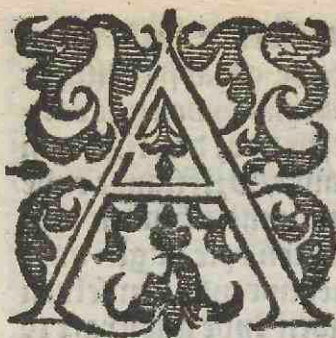

Alsoo Dirck van Ruyven, gebooren
 alhier inden Hage / tegenwoordich ghevangen
 op de Dooz-poozte van desen Hobe / den selven
 Hobe/bupten pyne en banden van yscere bekent
 heeft; dat niet tegenstaende hem Gevangen
 (wesende een Ingeseten/ende gebooren Onder-
 daen van de Ed: Groot Mog. Heeren Staten
 van Hollandt ende West-Vrieslandt) wel be-
 kent was; dat Iohan van Messen, Eerste Clerck vanden Heere Raedt
 Pensionaris vanden selven Lande / was in dienst / ende onder eede
 van secretesse; hy Gevangen den boorsz van Messen echter daer toe
 heeft belwoogen; dat hy ontrent / ofte metten beginne vanden Jare
 1654. vanden selven heeft weten te bekomen alle Resolutien van
 Staet/soo secrete/ als andere/ die hy heeft begeert/ende meynde con-
 siderabel te wesen: Dat hy Gevangen tot dien eynde somwylen ten
 huyse vanden boorznoemden van Messen is ghegaen (sonderlinge ge-
 duprende de handelinge in Engelandt / ende boorznamentlyck des
 Wydaechs/ als wanneer de Post van hier ghewoon is derwaerts te
 vertrecken) blyvende oock dickmaels den selven van Messen verga-
 sten/ende dat alsdan aen hem Gevangen vertoont zijn allerley Mi-
 nuten van Resolutien / geschzeven hy de hant vanden wel-ghemelten
 Heere Raedt Pensionaris / die gheduerende / de alsoan ghehoudene
 Vergaderinge vande boven-gemelte Heeren Staten genomen/ ende
 de boorsz negotiatie concernerende waren; Dat hy Gevangen dan
 wederom de boorsz Resolutien ghecommunicceert / ende bekent ghe-
 maect heeft sekeren hooge Stants-persoon bupten dese Provincie.
 Dat al hoe wel hy Gevangen verklaert/ ende bekent/niet te kunnen
 seggen / dat het point van seclustie/ raeckende het employ vanden
 Heere Prince van Orangie/hier te Lande soude zijn gefabriceert/of-
 te gepzactiseert; ende den boorsz van Messen insgelijcks heeft bekent/
 dat hy sulcx upt de bzieven vanden wel-gemelten Heere Raedt Pen-
 sionaris aende Heeren van Beberningh/ ende Nieuwpoozt/Ambassa-
 deurs in Engelandt/ ende wederom vande selve Heeren aenden ghe-
 melten Heere Raedt Pensionaris gheschzeven/noyt en heeft konnen
 bemercken: maer dat hy ter contrarie upt de selve bzieven wel gesten
 heeft/ ende den Hobe oock ten vollen/ ende ten genoegen is gebleken/
 dat den meer-gemelten Heere Raedt Pensionaris aende boorsz Hee-
 ren van Beberningh ende Nieuwpoozt iteratibelick heeft geschzeven/
 ende

persoon in employ/ ende bedieninge van andere Provincien. Dat hy daer inne in 't lange heeft verhaelt/ ende met syn eygen hant geschreven/ dat den ghemelten Heere Raedt Pensionaris op den twaelfden Junij 1654 (al hoe wel hy daer nae vooz geeft/ dat het selve soude vooz gheballen zijn inde Maent Mey daer te voeren) dooz den ordinaris Post ofte Bode aende boven-gemelte Heere van Beberningh ende Nieupoort soude hebben geschreven/ datmen den hoogh-gemelten Heere Protecto^r soude inde mont geven/ dat hy alle de Scheepsmacht van Engelandt/ vooz 't Eplandt Walcheren wilde senden/ de Zee-gaten alsulcks besetteude/ dat daer geen Schip noch in noch uyt en konde komen/ alle de Zeeusche Schepen op vangende/ waer dooz de Commerccien t'eenmael stille staende/ de Heeren Staten van Zeelandt dooz hulp bande Gemeente gheconstringeert souden zijn/ om haer met de Heeren Staten van Hollandt te conformeren/ ende dat sy Ambassadeurs daer beneffens hy den hoogh-gemelten Heere Protecto^r souden soecken uyt te wercken/ dat hy verklaringe soude doen/ van niet te kunnen gerust zijn/ ten zy hem toe gestaen wierde/ om Engelsch Guarnisoen in eenige Steden van Zeelandt te leggen/ ende 't selve gheeffectueert zijnde/ dat men als dan nae de compo^rtem^renten bande andere Provincien/ ende nae den gerequireerden noot/ herder soude delibereren/ om eenigh Krijghs-volck bande selve P^ratie onder een Engels Generael alhier in Hollandt te brengen. Alhoe-wel hy Gebangen bekent sulcks op geen ander fondament in 't voozsz Journael gestelt te hebben/ dan alleen/ dat hy 't selve bande voozsz van Messen soude hebben verstaen/ ofte uyt geschreven uyt een Extract/ 't welcke hem de voozsz van Messen gesept soude hebben/ uyt de voozsz Missive ghetrocken te zijn/ sonder dat hy Gebangen/ daer van opt eenige Brieven gesien hadde: daer nochtans den voozschreven van Messen op de confrontatie jegens hem Gebangen ghedaen/ niet alleen heeft verklaert/ sulcks aen hem Gebangen/ niet te hebben gesept/ ofte ghesuppedit^r maer oock bekent/ dat hy daer van noyt iets verstaen/ nochte eenige Brieven gesien heeft. Dat hy Gebangen in 't voozsz Journael mede genaereert/ ende gestelt heeft/ dat den meer-genoemden Heere Raedt-Pensionaris op den xxvij. Augusti des Jaers 1654. aen de voozsz Heeren van Beberningh ende Nieupoort gheschreven soude hebben/ dat de selve den hoogh-ghemelten Heere Protecto^r souden in den mont gheven/ om bande Kroone van Franckryck te eysschen/ dat den Koningh van Schotlandt/ met syne

915

twee Heeren Broeders/ ende twintich andere ghequalificeerde Hee-
 ren/ haer upt Vranckrijck soude hebben te retireren/ ende daer upt te
 houden/ of dat hy andersints geen Tractaet met den hooch-ghemel-
 ten Coningh en wilde ingaen/ niet tegenslaende hy Gebangen/ ende
 oock den voornoemden van Melsen op de voorsz. confrontatie ghesa-
 mentlick hebben bekennt/ ende verklaert/ dat sy beyde upt de Vrieven
 vanden Heere Raedt-Pensionaris hebben bespeurt/ dat hy alle deb-
 voiren heeft aen-ghewendt/ ten eynde de Negotiatie van den Heere
 Ambassadeur van Vranckrijck in Engelandt mochte werden ghea-
 vanceert/ ende het Tractaet tusschen de selve voltrocken; ende dat sy
 verschepte Missiven/ by de meer-ghemelte Heere Raedt-Pensiona-
 ris geschreven/ gelesen hebben/ daer upt blyckende was/ dat hy alle
 veranderingen in den voortganch van het voorsz. Tractaet/ heeft
 soecken wech te nemen; ongesien/ den voorsz. van Melsen op de
 voorsz. confrontatie wyders mede heeft verklaert/ noyt aen hem Ge-
 bangen geseyt te hebben/ dat den gemelten Heere Raedt-Pensionaris
 't geene voorz. geschreven is aende gemelte Heeren van Beverningh/
 ende Nieupoort soude hebben geschreven; bekennde daer benevens
 mede den voorsz. van Melsen, dat den selven Heere Raedt-Pensiona-
 ris/ sints wetens/ sulcks noyt gheschreven heeft/ ende oock upt de
 Missive vande boren-ghenoemde Heeren van Beverningh/ ende
 Nieupoort vanden ^{28. dach} ~~7. Augusti~~ met de handt vanden selven van Melsen
 ontfijfert/ ende aen hem Gebangen vertoont/ blyckende is/ dat al
 voorz. date vande selve Missive/ ende sulcks lange voorz. den acht-en-
 twintichsten Augusti voornoemt/ op het voorsz. point seer instan-
 telick by den hooch-ghemelten Heere Protector was gheinsisteert;
 Dat hy Gebangen den meer-genoemden Heere Raedt-Pensionaris
 soo by monde/ als by geschrifte nae gegeven heeft/ dat hy aende Hee-
 ren van Beverningh ende Nieupoort/ soude geschreven hebben seer-
 kere Missive/ mede byzeggende/ dat het Haerlems Garen in Eng-
 landt mochte werden verboden/ seggende daer van de Minute by
 den gemelten Heere Raedt-Pensionaris selver gheconcipteert/ ofte
 by den voornoemde van Melsen uptgeschreven/ gesien te hebben/ daer
 nochtans de boren geallegueerde Missive int voorsz. Journael coppe-
 lick geinsereert/ in boegen als de selve aldaer met de handt van hem
 Gebangen is geschreven/ (die hy verklaert heeft also van woerde te
 woerde upt de Minute te wesen gecopieert) sulcks niet en is contri-
 nerende. Dat mede hy Gebangen in het meer-ghenoemde Journael,

Alsoo den Hobe van Hollandt/ by occasie
vande apprehensie vande Persoonen van
Dirck van Ruyven, ende Johan van Mes-
sen, eerste Klerck vanden Heere Raede
Pensionaris van Hollandt/ ende West-
Vrieslandt/ ter handen ghekomen is seer-
ker Libel byden voornoemden van Ruy-
ven, geintituleert Journael, by hem selven
verdicht/ ten meesten deele vervatende saecken die ghepasseert
souden wesen/ omtrent de Negotiatie vande Vrede met de Re-
publijcke van Engelandt/ inhoudende veel exorbitante posi-
tiven/ verdraepingen van Missiven/ swaere beschuldigen over
verschepte ghequalificeerde Persoonen / Ministers van Vor-
sten ende Princken / ende oock notable Dienaers vanden Heere
Prince van Orangien/ en generalijcken van allerley Staets-
persoonen/ Burgemeesteren ende Regenten inde Steden van
de andere Provintien / Predicanten / Officieren van Militie/
ende andere/ die in 't voorsz pzetense Journael werden be-
vonden.

Ende dat alle 't selve nae exacte ende serieuse genomene in-
formatie/ den Hobe volkomenlijck is gebleecken vol van vals-
sche ende exorbitante positiven te zijn / doleuselijck ende ter
quader trouwen by den voornoemden van Ruyven verdicht
ende verliert/ ende namenlijck mede dat de Seclusie/ raeken-
de 't emplot vanden ghemelsten Heere Prince van Orangien/
hier te Lande niet en is gepractiseert/ ofte den Heere Protector
vande voornoemde Republijcque inde mondt ghegeven/ maer
directelijck vanden selven gekomen is. S O O I S T, dat
het voorsz Hoff verklaert heeft / ende verklaert by desen / het
voorsz Journael te wesen fameus/ schandeleus/ ende seditieus/
tenderende onme de Gegeringe van Hollandt by andere Pro-
vintien ende Hooge Staets-persoonen / verdacht te maecken/
ende

ende de selve/mitsgaders d'Ingelētenen van desen Straet qua-
 de impressie te gheven tot oncrustinge vanden selven Straet.
 Verbiedende eenen pegelijcken van wat qualiteyt ofte con-
 ditie hy 3p / eenich exemplaer ofte ghedeelte van 't selve onder
 hem te behouden / ofte uyt te gheven / maer 't selve onder den
 Hove te leveren / op peyne van als perturbateurs vande ghes-
 meene ruste gestraft te werden. Ghedaen inden Hage/ by de
 Heeren ende Meesters Johan Dedel President / Hugo Blocq,
 Frederick van Dorp, Heere van Maesdam / Diderick Sicxti,
 Gualther de Raedt, Aelbrecht Nierop, Willem Goes, Jacob van-
 der Graeff, Pieter Oekersz, ende Adriaen van Aelmonde, Raets-
 luden van Hollandt/ende ghepronunchieert den 27. October
 selien-hondert vijf ende vijftich. In kennisse van my/

Adr: Pots.

